

חזית

בבית

לעצמם חוליות מהודרות. שרי הממשלה שוב לא יכלו לטייל אלא בקאדילאקים, הסגנון החדש הטיב את חותמו על פקודיהם. עמדות מפתח בעלי חשיבות חיונית למדינה נמסרו לכסילים ולגנבים, אם אך היו מצויידים בסנסור המפלגה המתאימים. המועל בכספי הציבור הסך לגיבור לאומי, ומפלגתו אסירת התודה הקימה לו אנדרטות.

את כל הליכודך הזה יש לנקות, בשעה שבאים לדרוש מצעירים וקשישים את הקרבן העליון. האומר מלחמה, אומר צנע, אומר ויתור אכזרי על מותרות. ימאים עבריים יצטרכו לסכן את חייהם כדי להביא כל טיפה של כנוף, כל חתיכה של עץ, כל אחד מאדפי הפעמים האחרים של חשבון הייבוא. שויון בסכל יהיה הוכחה לאומית, בפנים למוראל של עם לוחם. זוהי המסקנה השנייה.

***

מ ר לוי אשכול מנה מעל דפי העתונות בקריאת אזהרה לעם כולו. אם הפועלים ידרשו העלאת שכר, כך הכריז, היתה זו המתנה הטובה ביותר לעבד אל-נאצר. תהיה אינפלציה זוהרה, שתהדר ישר לתוך האבדון.

ראש-הממשלה הקודם לא מילא אף הוא פיו מיים. להיפך, הוא מילא אותו אזהרות חמורות כלפי המהנדסים. הוא הזכיר את דרישות השכר שלהם בנשימה אחת עם גניוי התקופות הצרית, והוא דרש דין אחד לשניהם.

כל זה טוב ויפה. מוטב שנתרגל למחשבה: לא תיתכן העלאת שכר עת יוצאים לוחמים לקרב ומקבלים משכורת של שבע לירות. אולם מותר לשאול: התייכן באותו זמן העלאת רוחים? ואם לא — מי טועל למניעתה?

מחר יהיה מחסור במצרכים. בימי הקרב. אין למנוע זאת. האם עשה משהו משהו כדי שמחירי אותם מצרכים לא ימריאו השמימה כמטוסים מספר? האם ננקט כל צעד שהוא כדי שמעטים לא יצברו מליונים עת שופך בן השכן את מעיו על ארמת הנגב?

***

זוהי המסקנה השלישית. **ימי הקרבות** של תש"ח שמע כל חייל קרבי מפי אמו סיפורים על בן השכן שנסע לאמריקה, על בנו של בעל-הבית שאביו סידרו לו גיבוב בשקים, או שהיה חיוני לפעולות בית-התרושת של בן-הדוד.

כיום שוב נוסעים צעירים בריאים לחוץ-לארץ, להשתלם בחקר פריון העכברים. ושוב נפוצים סיפורים על רבנים החותמים על כרוזים לקרן המגן, ושכל בניהם ובנותיהם השתמטו מן הצבא באמתלה דתית. ועל המסיפים למלחמה מיידית, שבניהם הסתדרו בגיבובים נוחים בצבא.

אין לעצור בכוח איש הרוצה לנטוש את המדינה ביום צרה. יבושם לו. יסתלק נא מכאן, וישאיר מאחוריו את אלה שקשרו את גורלם לחיים או למות עם ארץ זו.

אולם אין לסבול את עזות-רוחן של משפחות המתעשרות מן המדינה, המוספות ליהנות מפירותיה — והשולחות את בניהם אל מעבר לים בהתקרב יום הסכנה.

במשך שש וחצי שנים התרגלה המדינה לא לשאול איש: איפה היית בימי הקרבות? לא נדרש דו"ח לא מצעיר בריא ולא מאב הממלא תפקיד ציבורי. מתנדבים ומשתמטים זכו לדין אחד, והעבר נשכח.

אולם בהתקרב יום קרב יש לשאול שוב מכל אדם: איפה כנף? הגיעה השעה לשים שוב את הדגש על המופת האישי.

***

אולם מעל לכל עומדת המסקנה הראשונה: למדינה דרושה ממשלה, לא אוסף של הסכמים קואליציוניים. אלא ממשלה.

משך שלושה שבועות נברה ההתרגשות בארץ. אפילו שרי הממשלה נדבקו זמנית. **אולם מאז חזר השקט על כנו.** הממשלה הוסיפה לפעול על פי העקרון: BUSINESS AS USUAL, עסקים כרגיל.

במקום לקבוע את ההחלטה הגורלית, הולכים שגרירי ישראל ומשוחחים עם כל מי שיש לו פה לשוחח, מצהירים הצהרות כבדות-משקל, ושוחים עשרות כוסות תה למען הצלת המולדת.

רק צעד מסויד בין הנעלה והמגוחך. הנעלה: אנחת היילים הנשיאים על אלונקות מגבועות ניצנה, בכייה של אם שכולה, ההרגשה המורזה בקיבתו של חייל בטרם קרב ראשון. ובציודו המגוחך: מזל ישראל על פעולות השגריר אבן והודעות דוברי הממשלה — כאילו לא קרה כלום.

ממשלת ישראל באה בטענות אל כל העולם, וכל טענותיה היו נכונות. היא תבעה במפגיע נשק מאמריקה, הפסקת המשלוחים מברית-המועצות, סעד מצרפת, התערבות מאוים, אהדה מדעת-הקהל העולמי.

עתה הגיעה השעה שתתבע גם משהו מעצמה. החזית הראשונה של מדינת ישראל היא החזית בבית.

צופר של אזעקה משמע את קולו במדינה. הוא מצלצל בלבם של מאות אלפי אנשים קטנים, שאינם שרים ולא אלופים ולא חבריהכנסת. הוא מצלצל ומצלצל ומדריך את מנוחת השומעים. אנשים קטנים ואטורים הביאו את סרוטותיהם לקרן המגן. גברים הוציאו כשקט את בגדיי החאקי מן הארון וממתנינם לקריאה.

איש לא אמר להם שהגיעה שעת גורל. הם לא היו זקוקים לשום נאום או מאמר כדי לדעת זאת. צופר האזעקה הקטן בלבם צילצל, והם מוכנים.

אך דומה שאותו צופר אינו נשמע בחלונות הגבוהים, קולו לא הירדה במסדרונות ובאולמות שם נקבעות החלטות. כי אחרת אי אפשר להכין את אשר קורה — ואת אשר אינו קורה — בימים אלה במדינת ישראל.

***

אין זאת תופעה בלתי-רגילה, חסרת תקדים. להיפך. היסטוריון העתיד עלול למצוא שזו התופעה הקבועה היחידה העוברת כחוט השני בכל מאבקי דורנו. יתכן שהיא אשמה בכל הטרדיות שלו.

מי מבני גילי אינו זוכר את הימים כשצילצל אותו צופר אזעקה בלב צעירים בני 15, וגילה להם שהגיעה שעת ההתנגשות המכרעת בין העם החדש לבין ממשלת המגזר? מי אינו זוכר את התסיסה העצומה שאחזה בכל הדור הזה, שלחה אותו לארגוני המחותר השונים? ומי אינו זוכר כיצד היתה הצמרת הלאומית, על כל שלוחותיה, המכשול העיקרי למאבק הבלתי-רמזע? כיצד נדחמו המנהיגים על כל צעד ושעל, עלידיי אנשי ההגנה מבגנים וארגוני הפורשים מבחוח? כיצד לא עשתה המנהיגות דבר להכין את העם לקרב, לא למרי אורחי ולא להתקוממות המונים? היה מזל והאנגלים הסתלקו מבלי לצאת לקרב האחרון. האר"ם החליט מה שהחליט.

איש לא היה צריך להסביר להמונים מה פירוש הדבר. הם קדו עד שחר בחוצות הערים. חג גדול היה בלבם — חג גדול וחרדה גדולה. הם ידעו שעתה הגיעה שעת המלחמה. כן, הם ידעו. הם עמדו בתורים הארוכים לפני לשכות-הגיוס ויצאו למחנות-האימונים בבגדי-החאקי הפרטיים שלהם. דובר על גיוס חלקי, על מאבק של כמה שבועות, על התגוננות מפני כנוסיות. אבל הם ידעו את האמת: שעת מלחמה הגיעה. הם ידעו. הם, ולא המנהיגים, ולא המומחים. אלה ישבו בישיבות סודיות וניחמו איש את רעהו: שום מלחמה לא תהיה. מדינות ערב אינן רוצות. קאוקגי מתנגד. האנגלים לא יתנו. האמריקאים והסובייטים יפסיקו. האר"ם לא יסבול.

***

צופר של אזעקה מצלצל כיום בלבם של ההמונים. הוא לא צילצל השבוע, כאולם הגדול ובמסדרונות ובמנוון של כנסת ישראל.

שם נערך טכס חשוב. אחרי שלושת חדשי יסורים ואנחות, עלה סוף סוף בידי הכנסת להקים ממשלה נהנית מאמונו של רוב העסקנים היושבים על כורסאות הבית. חולקה רשימה ארוכה של קהריסוד, ונתגלו הסכמים קואליציוניים, והושמע נאומו של ראש-הממשלה החדש.

אילו חוברו קווי-הימוד וההסכמים והנאומים בימי מתשלה, לא יכלו להיות מרוחקים יותר מן המציאות הגורלית של המדינה בראשית נובמבר, 1955.

הם היו יפים, אהודים וחודרים חוון הדורות. אולם לסכנת ההשמדה המאיימת ברגע זה על המדינה נגעו כמו השלגים של הקלימנגיאריו.

***

ענה של ההכרעה הגיעה. אי-אפשר להתחמק ממנה. כי גם ההתחמקות היא הכרעה — הכרעה נגדנו.

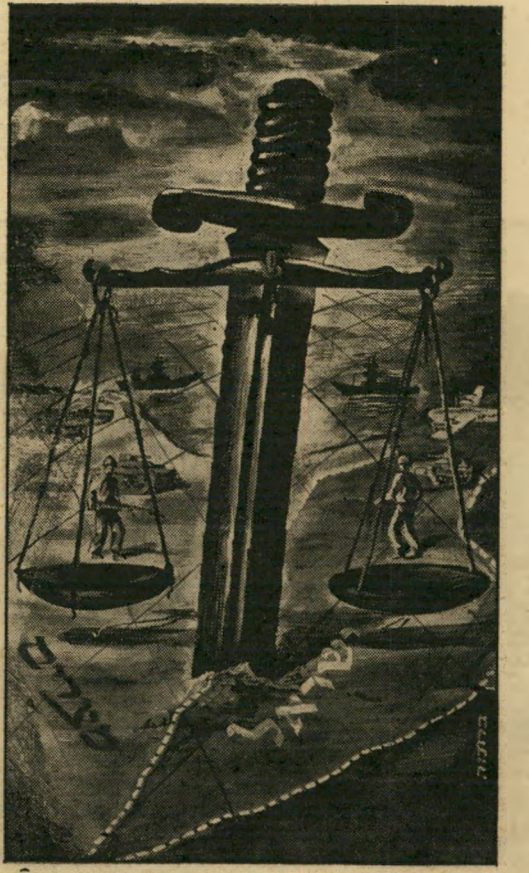
שאלה גדולה טהילה את צלה על המדינה. מי שמוצא בלבו את העוץ הרב לקים ממשלה בשעה כזאת, חייב לענות על השאלה הזאת. לא בחשאי, לא בסוד. שום סוד אין כאן. האם נצא למלחמה מיד — או לא?

אם לא, חייבת להינתן תשובה כרוה וצלולה: כיצד חושבת ממשלת ישראל למנוע את הסיכוי החודאי כי בעוד שנתיים שלוש יתינקו שש הצוללות המצריות המובסחות את עורק החיים של המדינה, יכבשו המיגים המצריים את שלטון האוויר מעל תל-אביב ויצאו הסטאלנים המצריים לפתוח לפני חיל-הרגלים המצרי את הדרך לתל-אביב.

מה חושבת ממשלת ישראל לעשות בשלוש השנים האלה — מלבד להזמין את סגן-אלוף גמאל עבד אל-נאצר לשיחה על ספל קהווה? פה אין שום חכמות. פה חייבת להינתן תשובה.

אם יש לראש-הממשלה פתרון סוליסי, הבה ונשמע אותו. אם אין לראש-הממשלה שום פתרון כזה, כפי שנראה גם מדבריו וגם ממעשיו, הרי אז מוטב להסיק את המסקנות מייד.

אל הנשק? (3)

במשך השנים האלה הטילה המדינה קנס על האיש העובד, קנס על היצרן, קנס על התעשיין. היא נתנה פרס לסוחר ולייבואן ולמתחך.

פרסום ספר הנישומים, אותה בדיחה לאומית על חשבון האיש העובד, גילתה את ההיקף העצום של משטר טפילי זה. החודש ראה העם את התוצאה. נכים ולאמנות וילדים התרוממו לשיאים של התמסרות אנושית כדי לרכוש רובים וכדורים לחילי צה"ל. עשירי ישראל, מלבד קומץ זעיר של יוצאים מן הכלל, גירשו את צו-החובה כגרש קבצן העומד בפתח (ראה דו"ח מיוחד בעמודים 10-11). ההון המספספר לא היה מעולם, ולא יהיה לעולם, הון לאומי. עת מגן החייל על הגבול האחד, בורח הון זה מעבר לגבול השני. **כך זה חייב להשתנות. אנו הולכים לקראת קרב. הכלכלה הלאומית תהיה אחת היחידות העיקריות בקרב זה. היא תצטרך לשאת על גבה מעמסה עצומה: יש להכין אותה מייד.** זוהי המסקנה הראשונה.

***

את נשפך הדם לפני חזית הבית, אי-אפשר לקיים בתוכו בית-מרוח. לא פרטי, וגם לא ציבורי. במשך שש וחצי שנים הרשעה לעצמה מדינת-ישראל פריחה של שחיתות, ששלחה את ריח צחנתה גם אל הפינה הנידחת ביותר של החיים הלאומיים. מוסדות ומפלגות הקימו ארמונות-שישי, ופקדיהם בנו